

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2019 r.

Sygn. akt VI Ka 786/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Anna Zawadka

protokolant: sekr. sądowy Anna Tarasiuk

przy udziale prokuratora Ewy Gołębiowskiej

po rozpoznaniu dnia 24 kwietnia 2019 r.

sprawy B. D. córki M. i K., ur. (...) w W.

oskarżonej o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie

z dnia 9 marca 2018 r. sygn. akt III K 836/17

I. wyrok w zaskarżonej części zmienia w ten sposób, że:

- 1) orzeczoną wobec B. D. w pkt 1 karę pozbawienia wolności łagodzi do roku;
- 2) na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza oskarżonej okres tymczasowego aresztowania od dnia 11 września 2017r. godz. 15:50 do dnia 17 sierpnia 2018r. godz. 15:34;
- 3) uchyla rozstrzygnięcie oparte o przepis art. 41a § 1 kk zawarte w punkcie 3 wyroku;

II. w pozostałej zaskarżonej części tenże wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie na rzecz adwokat K. R. kwotę 723,24 złotych obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu oskarżonej w instancji odwoławczej oraz podatek VAT;

IV. zwalnia oskarżoną od opłaty sądowej za drugą instancję, wydatkami postępowania odwoławczego obciążając Skarb Państwa.

VI Ka 786/18

UZASADNIENIE

B. D. została oskarżona o to, że: w okresie od dnia 17 sierpnia 2017 r. do dnia 11 września 2017 r. w W. w miejscu zamieszkania pokrzywdzonych znęcała się fizycznie i psychicznie nad matką K. D. oraz synem S. D. w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczyniała awantury domowe podczas których używała wobec nich słów uznanych za wulgarne i obelżywe, uderzała otwartą dłonią po twarzy K. D., mimo zadeklarowanej opieki nad matką nie zapewniała jej podstawowych potrzeb życiowych, a także groziła pozbawieniem życia i zdrowia pokrzywdzonej, przy czym groźby te wzbudziły u niej uzasadnioną obawę ich spełnienia.

tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie wyrokiem z dnia 9 marca 2018r. w sprawie Sygn. akt III K 836/17

1. oskarżoną B. D. uznał w ramach zarzucanego jej czynu za winną tego, że w okresie od dnia 17 sierpnia 2017 r. do dnia 11 września 2017 r. w W. w miejscu zamieszkania pokrzywdzonych znęcała się fizycznie i psychicznie nad matką K. D. oraz synem S. D. w ten sposób, że będąc pod wpływem alkoholu wszczyniała awantury domowe, podczas których używała wobec nich słów uznanych za wulgarne i obelżywe, zakłócała ich spoczynek nocny, biła i kopała K. D., a także groziła pozbawieniem życia i zdrowia pokrzywdzonej, przy czym groźby te wzbudziły u niej uzasadnioną obawę ich spełnienia tj. czynu z art. 207 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1 k.k. skazał ją i wymierzył jej karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

2. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonej okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, w dniach od 11 września 2017 r. do 09 marca 2018 r.

3. na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej zakaz kontaktowania się i zbliżania do pokrzywdzonej K. D. na odległość poniżej 3 metrów na okres 5 (pięciu) lat.

4. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. zasądził ze Skarbu Państwa na rzecz adw. K. U. wynagrodzenie w kwocie 504 (pięćset cztery) złotych plus należny podatek od towarów i usług

5. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżoną od zapłaty kosztów sądowych w całości, poniesionymi wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Apelację od wyroku wniosła obrońca oskarżonej zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze oraz o środku karnym na korzyść oskarżonej. W oparciu o art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 2 i 4 kpk wyrokowi zarzuciła:

a) orzeczenie wobec oskarżonej B. D. rażąco niewspółmiernie surowej kary w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, która to kara nie uwzględnia występujących w sprawie okoliczności łagodzących, takich jak przyznanie się do winy, wyrażenie skruchy i przeproszenie osób pokrzywdzonych, krótki okres w którym oskarżona miała dopuścić się zarzucanego jej czynu, a których uwzględnienie przez sąd powinno spowodować orzeczenie wobec oskarżonej znacznie łagodniejszej kary pozbawienia wolności tj. kary 6 miesięcy pozbawienia wolności,

b) niesłuszne zastosowanie wobec oskarżonej B. D. środka karnego w postaci zakazu kontaktowania się i zbliżania do pokrzywdzonej K. D. na odległość poniżej 3 metrów na okres 5 lat, mimo że w świetle postawy oskarżonej, a przede wszystkim uwzględniając przyznanie się do winy i wyrażenie skruchy, zastosowanie tego środka nie jest uzasadnione;

c) obrazę przepisu postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku w zakresie wymiaru kary tj. art. 387 § 2 kpk poprzez jego niezastosowanie i uniemożliwienie oskarżonej dobrowolnego poddania się karze, w sytuacji gdy oskarżona przyznała się do zarzucanego jej czynu i złożyła wnioski o poddanie się odpowiedzialności karnej, jak również nie zaszły żadne przesłanki negatywne uniemożliwiające uwzględnienie tego wniosku, jak również brak uwzględnienia wniosku o odroczenie rozprawy mimo nieobecności prokuratora, którego obecność na pierwszej rozprawie powinna zostać uznana przez Sąd jako obowiązkowa na podstawie art. 46 § 2 zd. 2 kpk.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonej wnosił o :

1. zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej wymiaru kary poprzez orzeczenie w miejsce kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, kary 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej środka karnego poprzez jego uchylenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację obrońcy oskarżonej należy uznać za zasadną, jednak wniosek o złagodzenie kary do wymiaru 6 miesięcy pozbawienia wolności nie zasługiwał na uwzględnienie.

Na wstępie podnieść należy, iż Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie, wyjaśnił okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, okoliczności te wnikliwie i wszechstronnie rozważył, uwzględniając przy tym zasady prawidłowego rozumowania, wskazania wiedzy, doświadczenia życiowego i na tej podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz wyprowadził trafny wniosek w przedmiocie winy oskarżonej za przypisane jej przestępstwo. Prawidłową jest także przyjęta przez Sąd Rejonowy kwalifikacja prawna czynu oskarżonej. Zważyć należy, iż wina B. D. nie jest w sprawie kwestionowana i nie budzi wątpliwości. Prawidłowa jest również ocena prawna jej zachowania. Zarzut stawiany przez obrońcę odnośnie wymierzenia oskarżonej rażąco niewspółmiernie surowej kary, zdaniem Sądu Okręgowego jest zasadny i skutkował zmianą zaskarżonego wyroku.

Przechodząc do rozważań na temat orzeczonej kary, zgodzić się należy ze skarżącą, iż nosi ona cechy kary rażąco surowej. Sąd I instancji za popełniony czyn wymierzył oskarżonej karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzekł środek karny w postaci zakazu kontaktowania się i zbliżania do pokrzywdzonej K. D. na odległość poniżej 3 metrów na okres 5 lat. W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd orzekający nie wziął pod uwagę istotnych okoliczności łagodzących tj. przyznania się do winy, okazania skruchy i przeproszenia pokrzywdzonych, a uwzględnił jedynie dotychczasową niekaralność oskarżonej (w dacie wyrokowania przez Sąd I instancji), jak to słusznie podniósł autor apelacji. Wskazać także należy na krótki okres przestępnego działania obejmujący zaledwie niecały miesiąc, ponadto kara orzeczona w tym wymiarze wydaje się być nieadekwatna do odczucia krzywdy przez pokrzywdzonych, w szczególności syna oskarżonej, który skorzystał z prawa do odmowy złożenia zeznań, co pośrednio wskazuje na jego nastawienie do toczącego się postępowania. Mając na względzie powyższe przesłanki, Sąd doszedł do przekonania, że wymiar kary pozbawienia wolności należy obniżyć do roku, albowiem wymiar kary roku i 6 miesięcy określony w zaskarżonym wyroku uznać należy za zbyt wysoki.

Natomiast zarzut z punktu c) apelacji obrońcy należy uznać za chybiony. Wbrew zarzutom obrońcy Sąd Rejonowy zasadnie nie uwzględnił wniosku o wydanie wyroku skazującego w trybie art. 387 § 2 kpk i nie naruszył dyspozycji tego przepisu, skoro uznał, iż konieczne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego i przesłuchanie świadków. Wskazać należy, iż jedną z przesłanek od uwzględnienia takiego wniosku jest brak wątpliwości odnośnie okoliczności popełnienia przestępstwa i winy osoby oskarżonej. Tymczasem oskarżona B. D. w toku postępowania przygotowawczego nie przyznawała się do winy, w tej sytuacji jej przyznanie się do winy na rozprawie, zasadnie wzbudziło wątpliwości Sądu Rejonowego co do okoliczności popełnienia tego przestępstwa. Natomiast nieobecność prokuratora na rozprawie nie miała żadnego wpływu na podjętą przez Sąd Rejonowy decyzję w tym zakresie. W tej sytuacji wbrew argumentom skarżącego udział oskarżyciela nie powinien być uznany przez Sąd za obowiązkowy na podstawie art. 46 § 2 zd. 2 kpk. W świetle wymiaru kary zawnioskowanej przez prokuratora na ostatniej rozprawie i znacznej rozbieżności z karą wnioskowaną przez obronę, brak jest przesłanek do stwierdzenia, że absencja prokuratora na pierwszej rozprawie miała jakikolwiek wpływ na kwestie dobrowolnego poddania się karze.

Zdaniem Sądu Odwoławczego bezwzględna kara pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy jest karą nadmiernie represyjną, dlatego złagodzonej jej wymiar do roku pozbawienia wolności. Trzeba mieć na względzie, iż zbyt długi okres przebywania w zakładzie penitencjarnym może przynieść skutek odwrotny do zamierzonego. Kara zbyt długa zamiast wychowywać sprawcę i odstraszać go przed powrotem na drogę przestępstwa, może wywołać w nim poczucie krzywdy i zachęcić do łamania prawa w dalszym ciągu.

Powyższe okoliczności wskazują, że kara roku pozbawienia wolności jest karą współmierną do zawinięcia oraz realizuje cele prewencyjne i wychowawcze oraz uwzględnia potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Brak jest jednak podstaw do uwzględnienia wniosku obrońcy oskarżonej o złagodzenie kary do 6 miesięcy pozbawienia wolności. Takie rozstrzygnięcie nie jest możliwe w przedmiotowej sprawie. Należy bowiem zauważyć, że oskarżona znęcała się psychicznie i fizycznie nad swoją matką, osobą schorowaną i niedołązną, która nie była w stanie się

jej przeciwstawić, a w dodatku oskarżona znajdowała się pod wpływem alkoholu. Przy czym czyn ten popełniła bezpośrednio po uchyleniu tymczasowego aresztowania w innej sprawie, w której także była oskarżona m.in. o znęcanie się fizyczne i psychiczne nad matką (k.36-37). Dodatkowo należy podnieść, że wprawdzie w dacie wyrokowania przez Sąd I instancji oskarżona była osobą niekaraną, ale już po wydaniu wyroku w dniu 08.10.2018r. uprawomocnił się wyrok skazujący oskarżoną za przestępstwo podobne tj. z art. 207 § 1 k.k. i obecnie oskarżona jest już osobą karaną (k.527). Wnioskowana przez obrońcę kara 6 miesięcy pozbawienia wolności jest więc nieadekwatna do okoliczności popełnienia przypisanego oskarżonej czynu oraz właściwości i warunków osobistych oskarżonej.

Natomiast orzeczenie środka karnego wobec oskarżonej w postaci zakazu zbliżania się do K. D. nie jest uzasadnione, ale z innego powodu niż wskazuje obrońca. Z uwagi na śmierć pokrzywdzonej K. D. już po wydaniu wyroku tj. w dniu 17.06.2018r., co znalazło potwierdzenie w odpisie skróconego aktu zgonu (k.496), utrzymanie tego środka karnego jest obecnie niecelowe, wobec czego zasadnym jawiło się uchylenie rozstrzygnięcia o środku karnym.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym przez adw. K. R. orzeczono na podstawie § 17 ust. 2 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu zasądzając od Skarbu Państwa na jego rzecz kwotę 723,24 zł obejmującą wynagrodzenie za obronę z urzędu w instancji odwoławczej (trzy terminy rozprawy) oraz podatek od towarów i usług.

Z uwagi na złą sytuację majątkową oskarżonej Sąd Okręgowi, zgodnie z dyspozycją art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżoną od opłaty za drugą instancję oraz pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Biorąc pod uwagę powyższe wywody, Sąd Odwoławczy orzekł jak w wyroku.